

SUYUQ KRISTALLAR

Muydinova Madina Alisherovna

Andijon davlat pedagogika instituti

“Fizika va texnologik ta’lim kafedrasи dotsenti o‘qituvchisi

Rasulova Shodiya Anvarjon qizi

Imyaminova Dilnura Dilmurodjon qizi

“Aniq fanlar” fakulteti , Fizika va astronomiya 3-kurs talabasi

ANNOTATSIYA

Suyuq kristallar bu suyuqlik va kristallarning xususiyatlariga ega bo‘lgan moddaning holati. Bu moddalar ma’lum yo‘nalishlarda kristall kabi tartiblangan molekulalardan iborat, lekin boshqa yo‘nalishlarda suyuqlik kabi oqishi mumkin. Suyuq kristallar turli xil ilovalarga ega, jumladan televizorlar va smartfonlar kabi elektron qurilmalar uchun displaylarda.

Kalit so‘zlar: *Suyuq kristallar suyuqlikning ham, qattiq kristall jismlarning ham xossalariini ko‘rsatadigan moddaning holatidir. Ular suyuqliklar kabi oqish qobiliyatiga ega, ammo kristall qattiq moddalar kabi ma’lum darajada orientatsiya tartibini namoyish etadilar. Xususiyatlarning bu noyob birikmasi suyuq kristallarni turli ilovalarda, jumladan, LCD displaylar kabi elektron qurilmalardagi displaylarda foydali qiladi.*

Kirish: Suyuq kristallar suyuqlik va qattiq jismlarning xususiyatlarini ko‘rsatadigan moddaning holatidir. Ular qattiq jismning tartibli tuzilishiga ega, ammo suyuqliklarda joylashgan molekulalarning harakatchanligi. Bu noyob kombinatsiya ularning molekulalarining ma’lum darajada tartib va hizalanishini saqlab qolgan holda suyuqlik kabi o‘qishiga imkon beradi. Suyuq kristallar odatda televizorlar, kompyuter

monitorlari va smartfonlar kabi elektron qurilmalar uchun displaylarda qo'llaniladi. Ular, shuningdek, elektr maydonlari, harorat va boshqa ogohlantirishlarning o'zgarishiga javob berish qobiliyati tufayli ba'zi harorat sensorlari, yorug'lik modulyatorlari va optik qurilmalarda qo'llaniladi. Suyuq kristallar suyuqlik va qattiq kristallarning xususiyatlarini birlashtirgan moddaning holatidir. Suyuq kristalldagi molekulalar odatdagi suyuqlikniga qaraganda ancha tartibli joylashgan, lekin qattiq kristalldagidek qattiq emas. Ular suyuqlik kabi oqish qobiliyatiga ega, ammo kristall kabi ma'lum darajada hizalanish yoki tartibni saqlaydi. Suyuq kristallar turli xil display texnologiyalarida, masalan, LCD (suyuq kristall display) ekranlarida keng qo'llanilishini topdi, bu erda tasvirlarni ishlab chiqarish uchun suyuq kristallarning hizalanishi va oqim xususiyatlarini nazorat qilish mumkin. Ular optik qurilmalar, sensorlar va materialshunoslik kabi boshqa sohalarda ham qo'llaniladi. Suyuq kristallar - bu suyuqlik va qattiq kristallarning xususiyatlarini ko'rsatadigan moddaning holati. Ular o'ziga xos molekulyar tuzilishga ega bo'lib, ular suyuqlik kabi oqishi va qattiq kristallar kabi ma'lum darajadagi tartibni saqlab turishga imkon beradi. Suyuq kristallar odatda televizorlar, kompyuter monitorlari va boshqa elektron qurilmalar uchun suyuq kristalli displaylar (LCD) kabi display texnologiyalarida qo'llaniladi. Ularning elektr signallariga javoban orientatsiyani o'zgartirish qobiliyati ularni keng ko'lamli zamонавиј qurilmalarda ma'lumotlarni ko'rsatish uchun foydali qiladi. Suyuq kristallar suyuqlik va kristallarning xususiyatlarini ko'rsatadigan moddaning holatidir. Suyuq kristallda molekulalar kristallarga xos tartibli tarzda joylashtirilgan, ammo ular suyuqlik kabi erkin oqishi mumkin. Moddaning bu noyob holati odatda LCD (suyuq kristall display) kabi display texnologiyalarida qo'llaniladi, bu erda tasvirlarni ishlab chiqarish uchun suyuq kristal molekulalarining hizalanishini nazorat qilish mumkin. Suyuq kristallar, shuningdek, termometrlar, optik qurilmalar va biologik tadqiqotlar kabi boshqa sohalarda ham qo'llaniladi. Suyuq kristallar suyuqlikning ham, qattiq kristall jismlarning ham xossalalarini ko'rsatadigan moddaning holatidir. Ular molekulalarning aniq yo'nalishi va tartibiga ega, ammo ularning molekulalari suyuqlikdagi kabi bir-birining yonidan oqib o'tishi mumkin. Suyuq kristallar LCD

(suyuq kristall display) kabi display texnologiyalarida, shuningdek, turli sanoat va ilmiy dasturlarda keng qo'llaniladi. Suyuq kristallar suyuqlikning ham, qattiq kristall jismlarning ham xossalari ko'rsatadigan moddaning holatidir. Bu materiallar suyuqlik kabi oqadi, lekin ularning molekulalari kristalldagi kabi tartiblangan. Ular yorug'lik ni tekislash va boshqarish qobiliyati tufayli LCD displaylar kabi display texnologiyalarida keng qo'llaniladi. Bundan tashqari, suyuq kristallar sensorlar, optik qurilmalar va boshqa texnologiyalarda turli xil ilovalarga ega. Suyuq kristallar suyuqlik va kristallarning xususiyatlarini ko'rsatadigan moddaning holatidir. Ular suyuqlik kabi oqishi bilan birga, ular ma'lum darajada tartibga ega va qattiq kristallarning ba'zi optik xususiyatlarini namoyon qilishi mumkin. Suyuq kristallar elektr maydonlariga javoban optik xususiyatlarini o'zgartirish qobiliyati tufayli smartfonlar, planshetlar va televizorlar ekranlari kabi display texnologiyalarida keng qo'llaniladi. Ular, shuningdek, termometrlar, kayfiyat halqalari va yorug'lik filtrlash qurilmalarining ayrim turlarini o'z ichiga olgan boshqa turli xil ilovalarda qo'llaniladi. Suyuq kristallar suyuqlik va kristallarning xususiyatlarini ko'rsatadigan moddaning holatidir. Ular kristallarga o'xshash ma'lum darajada tartib va hizalanishga ega bo'lgan molekulalardan iborat bo'lib, suyuqliklar kabi oqishi va idishining shaklini olish qobiliyatiga ega. Suyuq kristallar odatda kompyuter monitorlari, televizorlar va boshqa qurilmalarda joylashgan LCD displaylar (suyuq kristall displaylar) kabi elektron displaylarda qo'llaniladi. Ularning elektr yoki magnit maydonlariga javoban tekislash va yo'nalishini o'zgartirish qobiliyati ularni samarali va moslashuvchan displaylarni yaratish uchun qimmatli qiladi. Suyuq kristallar suyuqlik va kristalli qattiq moddalarning xossalari ega bo'lgan moddaning holatidir. Ular suyuqlik kabi oqishi mumkin, lekin kristall qattiq moddalarga o'xshash tartib va hizalanishga ega. Xususiyatlarning bu noyob birikmasi suyuq kristallarni turli ilovalarda, jumladan LCD televizorlar, kompyuter monitorlari va smartfonlar kabi elektron qurilmalardagi displaylarda foydali qiladi. Suyuq kristallar suyuqlik va kristallarning xususiyatlarini ko'rsatadigan moddaning holatidir. Ular kristallar kabi uzoq masofali tartibga ega, lekin ayni paytda suyuqlik kabi oqish qobiliyatiga ega. Suyuq kristallar odatda LCD

displeylar (suyuq kristall displeylar) kabi zamonaviy elektron displeylarda topiladi, bu erda ularning o‘ziga xos xususiyatlari tasvirlarni yaratish uchun yorug‘lik bilan manipulyatsiya qilish imkonini beradi. Ular, shuningdek, optik qurilmalar, sensorlar va boshqa texnologiyalarda ilovalarga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Levich V.G. Nazariy fizika kursi. I jild - M., Nauka, 1969.
2. Levich V.G., Vdovin Yu L, Myamshn V.A. Nazariy fizika kursi. II jild - M., Nauka, 1971.
3. Landau L.D., Lifgiiu E.M. Statistik fizika. Darslik nafaqa. - M., Nauka, 1976.
4. Bazarov I.P. Termodinamika. - M., Oliy. mактаб, 1991.
5. Rumer Yu.B., Ryvkin M.S. Termodinamika, statik fizika va kinetika. Darslik nafaqa. M., Nauka, 1976.
6. Boydedayev A. Nomuvozanatli statistik fizika asoslari. O‘quv qo‘llanma. - T., O‘qituvchi, 1992.
7. Boydadayev A. Klassik statistik fizika. O‘quv qo‘llanma. - T., O‘zbekiston, 2003.
8. Terletskiy Ya.P. Statistik fizika. - M., Oliy maktab, 1973.
9. Kornel E.A., Wiman K.E. Noyob gazda Bose-Eystein kondensatsiyasi. Birinchi 70 yil va oxirgi bir necha tajribalar. (Fizika bo‘yicha Nobel ma’ruzalari - 2001)